

z działalności Pracowni Profilaktycznej P.I.P.S.
za rok szkolny 1959/60

1. W roku szkolnym 1959/60 warunki pracy pracowni znacznie się poprawiły w stosunku do lat ubiegłych, dzięki uzyskaniu przez Instytut nowego gmachu zastępczego. W nowym pomieszczeniu pracownia uzyskała 3 pokoje na parterze, mianowicie: pokój lekarski z oddzielnym wejściem z hollu oraz 2 pokoje sąsiadujące z sobą, z których jeden służy jako świetlica obserwacyjną dla badanych dzieci, drugi - jako pokój do badań psychologiczno-pedagogicznych, i który służy jednocześnie za kancelarię pracowni. Z pokoju lekarskiego w wolnych godzinach od badań lekarskich - korzysta pracownia psychopedagogiczna P.I.P.S., która przeprowadza w nim badania dzieci dla swych potrzeb. Również dwa pozostałe pokoje wykorzystywane są w wolnych godzinach przez psychologa Ośrodka Selekcyjnego Kuratorium do badania dzieci szkolnych podejrzanych o niedorozwój umysłowy z dziełnicy Ochota.

Wykorzystywanie pomieszczeń pracowni w sposób wyżej podany ma na celu m.in. wzajemne ułatwianie pracy pokrewnych sobie placówek Instytutu i Kuratorium. Współpraca z Poradnią Ortofoniczną PIPS polega na udzielaniu porad lekarskich i leczeniu uczniów tej poradni. Poza tym nasz kontakt z Poradnią Ortofoniczną polega na przesyłaniu do niej dzieci z wadami i nerwicą mowy. Odwrotnie - Poradnia Ortofoniczna kieruje do naszej pracowni te przypadki, które wymagają interwencji lekarza neuropsychiatry lub badań psychopedagogicznych.

Pracownia była czynna w ciągu całego roku szkolnego z wyjątkiem ferii zimowych, wiosennych i letnich. Przyjęcia interesantów, zapisy do badań odbywały się we wszystkie dni tygodnia w godzinach zajęć personelu pracowni. Poza tym korzystaliśmy z uprzejmości Koleżanek Pracowni Psychopedagogicznej, które przyjmowały zgłoszenia telefoniczne do naszej pracowni. Usługi te wynikały z braku oddzielnego telefonu w naszej pracowni. Były one jednak wielkim utrudnieniem w pracy szczególnie dla koleżanek z Pracowni Psychopedagogicznej.

Badanie dzieci z udziałem lekarza odbywały się w poniedziałki, środy i piątki w godzinach od 12 do 18. W pozostałe dni tygodnia odbywała się w różnych godzinach świetlica obserwacyjna, wywiady środowiskowe; załatwiano prace kancelaryjne, przeprowadzano szczególnie badania psychologiczne tych przypadków, które tego wymagały.

Obsada kadrowa pracowni przedstawiała się następująco:

1. Kochańska Krystyna - lekarz neuropsychiatra - zatrudniona była w wymiarze 15 godzin tygodniowo; poza tym ma ona doliczane 6 godzin tygodniowo na dojazdy do pracy; razem 21 godzin.
2. Święcicka Hanna - pracownik społeczny - psycholog pracowała w wymiarze 26 godzin tygodniowo, w tym 2 godziny nadliczbowe.
3. Kubeczko Józef - kierownik pracowni zajęty był w wymiarze 26 godzin tygodniowo, w tym 2 godziny nadliczbowe.

W ciągu b. r. szk. poza codziennymi obowiązkami w pracowni wykonano:

1. Święcicka Hanna: a/wygłosiła referat na konferencji nauczycielskiej na temat trudności wychowawczych związanych z niepowodzeniami szkolnymi; b/ opracowywała schemat obserwacji dziecka w świetlicy pracowni i opiekunów domowych w poczekalni; c/prowadziła zapisy obserwacji dzieci w świetlicy i ich charakterystykę; d/przygotowała łącznie z kierownikiem pracowni informacje o działalności pracowni dla wycieczki francuskiej i odczytała ją w czasie wizyty gości w Instytucie ~~XXXXXXXXXXXX~~ w języku francuskim.

2. Kubeczko Józef: a/ poinformował w czasie jednodniowej konferencji uczestników kursu TPD o działalności pracowni; b/ zapoznał nauczycieli szkół specjalnych na kursie w Sulejówku z działalnością pracowni i metodach pracy; c/brał udział w zebraniu kierowników szkół specjalnych dla upośledzonych umysłowo z psychologami Ośrodka Selekcyjnego Kuratorium, gdzie zreferował projekt współpracy pracowni ze szkołami specjalnymi; d/opracował piśmiennie zakres działalności pracowni dla kontroli z Ministerstwa Oświaty.

W sprawie pogłębienia metod pracy odbyło się parę zebrań pracowników pracowni z udziałem prof. dr M. Grzegorzewskiej i dr J. Doroszewskiej, na których omawiano referowane przez pracowników pracowni badane przypadki.

Przez cały rok szkolny przebadano w pracowni 234 nowych przypadków oraz 29 przypadków dawnych - razem 263 przypadków, z czego chłopcy stanowili 2/3, a dziewczęta 1/3 ogółu zbadanych przypadków. Do badania zgłaszane były dzieci w wieku szkolnym głównie z trudnościami w nauce /91/, z trudnościami wychowawczymi /89/, oraz z trudnościami wychowawczymi i w nauce /33/. Pozostałe przypadki badane były z innych powodów, np. chorobowych; ponadto 12 dzieci badano w wieku przedszkolnym ze względu na dojrzałość szkolną.

Zestawienie szczegółowe badanych przypadków przedstawia się następująco:

Rodzaje trudności	Orzeczenie			Chorobowe przyczyny trudności				Z a l e c e n i e					
	Upośledzeni umysłowo	Ociężałość	Norma	Encefaloty	Nerwice i inne	Psychopat.	Okres dojrzewania	Szkoła spec.	Zakład spec.	Zakład spec. wychowaw.	Internat Dom Dziec.	Zmiana szk. lub zakładu	Szpital
Trudności w nauce	31	19	21	17	6		4	27	9			7	
Trudności wychowaw.	7	8	60	5	28	10	5	5	2		7	8	3
Trudności w nauce i wychowawę	10	11	12	5	5	2	-	4	1	3		2	
Razem	48	38	93	27	39	12	9	36	12	3	7	17	3

W związku z powyższymi rodzajami trudności wydano piśmiennie 29 orzeczeń zalecających zakład specjalny, dom dziecka lub zmianę szkoły. Napisano 57 zaświadczeń i zaleceń dla szkół, do których uczęszczały badane dzieci. Zalecenia piśmienne kierowano przede wszystkim tam, gdzie trudniejszy był bezpośredni nasz kontakt ze szkołą, np. ze względu na dużą odległość. W większości przypadków pracownik społeczny i kierownik pracowni porozumiewali się ze szkołami i domem osobiście lub telefonicznie.

Nie wszystkie nasze bezpośrednie kontakty z domem i szkołą były odnotowywane w zeszycie wyjścia na miasto, szczególnie gdy w jednej sprawie trzeba było chodzić parę lub kilka razy aby ją załatwić. Dlatego liczba wyjść na miasto jest znacznie większa, niż to jest zaznaczone w wymienionym zeszycie.

Prócz powyższych udokumentowanych spraw pracownia załatwiała w ciągu roku sprawy nigdzie nie notowane. Na przykład załatwiała zgłaszających się interesantów bez dzieci w sprawie wyboru szkoły, zmiany szkoły lub starania się o zakład wychowawczy względnie opiekę kuńczy. Takich przypadków było w ciągu roku w przybliżeniu około 10% ogółu zbadanych u nas dzieci. ~~xxxx~~

Zarówno tego rodzaju sprawy jak i wywiady środowiskowe powinny być w przyszłości notowane w specjalnych zeszytach, gdyż to będzie dawało dokładniejszy obraz zakresu prac pracowni.

W b. roku szk. pracownia współpracowała na terenie Warszawy z 4 szkołami dla upośledzonych umysłowo, 2 szkołami dla społecznie

niedostosowanych oraz szkołą zawodową specjalną. Zgłoszenia ze szkół specjalnych stanowiły około 15% ogółu badanych dzieci. Były to przeważnie bardzo ciężkie przypadki wymagające leczenia, zmiany środowiska, zmiany szkoły lub zakładu, co nie zawsze z różnych przyczyn można było przeprowadzić mimo dużego nakładu starań ze strony pracowni. Pozostały procent przypadków pochodził głównie ze szkół podstawowych, rzadko z przedszkoli i szkół średnich.

W planach na rok szkolny 1960/61 przewiduje się dalszą pracę nad pogłębieniem metod pracy, a szczególnie obserwacji i programu zajęć świetlicy; szersze zastosowanie metod badań psychologicznych opracowanych przez pracownię psychopedagogiczną P.I.P.S.; organizowanie dla słuchaczy Instytutu sporadycznych lub stałych hospitacji w pracowni z demonstrowaniem typowych przypadków. Należy też ustalić stosunek naszej pracowni do innych placówek poradnianych, aby w ten sposób usprawnić załatwianie wielu spraw dotyczących badanych u nas dzieci.

KIEROWNIK PRACOWNI

W. Kubacki